

Undgå "sprogløse verdensborgere"

Bragt i Jyllands-Posten, 9. juni 2017

Af Lykke Friis, prorektor for uddannelse

Vi behandler vores sprogkundskaber, som vi aldrig ville behandle vores penge. "Vi anbringer hele formuen i én eneste aktie: engelsk." At dét er en risikabel investering, kan man læse i en ny bog med den skæbnesvangre titel "Sprogløse verdensborgere" af Lisbeth Verstraete-Hansen og Per Øhrgaard. Den sproglige forarmelse gælder ikke bare fremmedsprog som tysk eller fransk, men også dansk, hvis man skal tro en rapport til Nordisk Ministerråd, der i maj advarede om en "hovedløs" internationalisering på universiteterne, hvor for meget foregår på engelsk.

På universitetet må vi erkende, at balancen mellem dansk og engelsk er svær, og at der påhviler os en dobbelt forpligtelse. På den ene side skal vi deltage i det globale forskningsmiljø, hvor hovedsproget ofte er engelsk. På den anden side har vi også en national forpligtelse til fortsat at bruge dansk. Vi må ikke internationalisere bare for at internationalisere eller fordi et engelsk ord lyder smart. Valget af sprog skal begrundes i ét formål: Nemlig at løfte kvaliteten i forskning og uddannelse. Med andre ord skal vi fordele universitetets sproglige rigdom på *både* dansk og engelsk - for slet ikke at tale om andre sprog - alt imens vi styrer uden om faldgruberne på tre måder.

For det første kan vi berolige omverdenen med, at den sproglige tilstand på universitetet ikke er så "crazy", som den nordiske rapport kan tolkes. Københavns Universitet (KU) har allerede en parallelsprogsstrategi og et center, som skal sikre, at dansk og engelsk lever side om side - uden kannibalisering. Alle KU's bacheloruddannelser er også stadig på dansk. Men globaliseringen er ikke aflyst, og meldinger fra forskere peger på, at KU bør formulere en ny sprogpolitik.

For det andet skal vi holde niveauet på engelsk. Den danske sprognestor Jørn Lund har formuleret det sådan: På sit modersmål kan man sige, hvad man vil - på andre sprog kun, hvad man kan. Derfor har KU et sprogtilbud til undervisere, så de både kan og vil forelæse på godt engelsk.

For det tredje skal vi undgå barrierer for internationalisering. Danmark er en lille åben økonomi, der er afhængig af kloge hoveder fra andre lande. Tag bare KU, hvor hver tredje forsker er fra udlandet. Nogle af dem er i stjerneklassen, og de skal kunne undervise på arbejdssproget - engelsk. Studieopholdet i udlandet er stadig kongevejen til sprog og kulturforståelse, men der er også genveje. Hør blot tankegangen blandt lægestuderende på KU: "Hvorfor skal jeg tage til Oxford, når jeg kan tage op på laboratoriet på femte sal og møde topforskere fra hele verden?" Det er opskriften på internationalisering på

hjemmebane, der kan løfte kvaliteten på uddannelserne, uden man behøver at krydse en landegrænse.

I Jyllands-Posten har sprogdebatten budt på et forslag om, at *alle* internationale studerende *skal* lære dansk, fordi det kan være en adgangsbillet til et job i Danmark. Men spørgsmålet er, om for stramme nationale krav vil få nogle studerende til at foretrække Boston eller Singapore frem for København eller Aarhus.

I stedet burde vi skrive os bag sproget, at det nationale og det internationale ikke er modsætninger. Helt i stil med, da H.C. Andersen i 1850 følte sig kaldet til at skrive et fædrelandsdigt, hvor de første linjer lyder: "I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme/der har jeg rod, derfra min verden går". HCA havde næsten ligeså mange rejsedage som nutidens luftbårne forretningsfolk, men rejselivet havde ikke gjort vor nationalskjald rodløs. Tværtimod.